

Duitsers wennen moeilijk aan oorlog in Kunduz

Duitsland krijgt in Noord-Afghanistan steeds meer tegenstand

Achtergrond - 26 januari 2011

In Nederland woedt een debat over een nieuwe militaire uitzending naar Kunduz. Het Duitse leger is daar sinds 2003 gelegerd. De aanwezigheid in de relatief rustige Noord-Afghaanse provincie moest voorkomen dat de publieke steun voor de Duitse deelname aan de ISAF-operatie zou afkalven. Maar de laatste jaren neemt het geweld in het gebied juist sterk toe.

Helpen in plaats van schieten, dat is volgens de nieuwswebsite Heute.de de taak die het Duitse leger zich in Afghanistan ten doel heeft gesteld. Met zijn twee provinciale wederopbouwteams (Provincial Reconstruction Teams, PRT) moet Duitsland vooral zorgen voor stabiliteit in Kunduz en het naastgelegen Faizabad. Zodat de plaatselijke overheid zijn gezag kan vestigen en zodat het land kan werken aan zijn wederopbouw.

Minder nadruk

Daarnaast zorgen de Duitsers voor de training van het Afghaanse leger en de politie. Dat is wat Nederland ook beoogt met een nieuwe missie in de provincie. De Nederlanders rekenen daarbij op de militaire bescherming door de Duitsers, maar die leggen daar zelf – althans van officiële zijde – dus veel minder nadruk op dan de Nederlanders waarschijnlijk hopen.

Duitse militairen zijn sinds het begin van de missie in 2003 actief weliswaar betrokken bij de ontwapening van Talibanmilities in de noordelijke provincies, maar tot hevige gevechten kwam het in het rustige noorden aanvankelijk weinig. Het leidde ertoe dat de NAVO-partners in het veel onrustigere zuiden en westen van Afghanistan – waaronder Nederland destijds – de Duitsers herhaaldelijk opriepen zich ook buiten het veilige noorden te wagen.

Beladen verleden

Tevergeefs. In Duitsland bestaat, vanwege zijn beladen verleden, nauwelijks draagvlak om soldaten in te zetten in oorlogsgebieden. In discussies over de missie in Kunduz moeten Duitse politici dan ook op eieren lopen. Pas in april 2010 namen bondskanselier Merkel (CDU) en minister Zu Guttenberg van Defensie

(CSU) het woord oorlog in de mond. Aanleiding was een geweldsincident waarbij drie Duitse militairen omkwamen.

Want hoezeer ze het ook trachtten te vermijden, de Duitsers ontkwamen niet aan het geweld van de Taliban. Juist door de hoge militaire druk van de NAVO op het westen en zuiden van Afghanistan verplaatste zich het geweld naar de noordelijker gelegen provincies. Tussen het begin van de Duitse aanwezigheid in Afghanistan in 2002 en 2007 zijn 9 Duitse soldaten gesneuveld, in de jaren daarna 22.

Incidenten

Ook Heute.de concludeert dat de Duitse missie steeds meer weg heeft van een oorlogsmissie. Daaraan heeft ook een aantal incidenten bijgedragen, waaronder de Duitse luchtaanval op een tankwagen nabij de stad Kunduz in 2009. Daarbij vielen meer dan 150 dodelijke slachtoffers, onder wie veel burgers. Het leidde tot grote ophef in de Duitse media en het gedwongen vertrek van de verantwoordelijke generaal.

Om de steun uit de bevolking niet te verliezen, blijft de bondsregering de nadruk in de discussie over de verlenging van de ISAF-missie leggen op opbouw en training. Ook dit jaar viel het woord 'oorlog' niet in de regeringsverklaring die de basis vormt voor verlenging van de missie met een jaar. Wel blijft het aantal van 4500 uitgezonden soldaten volgens de regering hard nodig.

Geen sprake

Officieel wil Duitsland dit jaar nog een begin maken met de afbouw van de troepenmacht, maar alleen als de situatie dat toelaat. Onder de huidige omstandigheden is daarvan geen sprake. Onder die voorwaarde is het zelfs waarschijnlijk dat de Duitsers ook na het einde van de missie in 2014 nog in Kunduz blijven, zo schrijven de Duitse media.

Nederland mag afhankelijk zijn van de bescherming van Duitse militairen, maar het zou Duitsland nu flink in de steek laten als de missie niet doorgaat. Dat zegt Ko Colijn, directeur van Instituut Clingendael in Den Haag en hoogleraar internationale betrekkingen en internationale veiligheid aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam tegen het ANP: "Het zou een merkwaardige omkering zijn: wij hebben de Duitsers altijd verweten dat ze niks durfden daar in Afghanistan, maar nu zijn wij het die onze partner in de steek dreigen te laten."

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/235/duitsers-wennen-moeilijk-aan-oorlog-in-kunduz>